

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Prochowice w 2024 r.

I. WSTEP

Zgodnie z art. 3 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, każda gmina ma obowiązek dokonania rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. MOŻLIWOŚCI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE GMINY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI

1. Możliwości przetwarzania odpadów

Gmina Prochowice nie posiada instalacji służącej do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. W związku z powyższym Gmina Prochowice nie ma możliwości zagospodarowania tych odpadów. W dalszym ciągu zagospodarowaniem tych odpadów zajmują się firmy, które odbierają odpady komunalne z terenu Gminy Prochowice.

W 2024 roku odbiorem odpadów komunalnych z terenu Gminy zajmowało się Konsorcjum EkoPartner Recykling Sp. z o.o.- Lider Konsorcjum ul. Zielona 3, 59-300 Lubin i Econ Trader Sp. z o.o.- Partner Konsorcjum, ul. Długosza 27A, 42-580 Wojkowice. Konsorcjum przekazuje wymienione wcześniej odpady do Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych przy ul. Zielonej w Lubinie. Umowa była świadczona od 01 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

2. Inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Obecnie Gmina Prochowice nie planuje, żadnych inwestycji związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

3. Koszty poniesione przez Gminę Prochowice w związku z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych

Koszty poniesione w związku z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych w roku 2024 r. wyniosły 3 893 610,52 brutto. Koszty związane bezpośrednio z odbiorem odpadów wyniosły 3 828 883,76 zł. Szczegółowe koszty poniesione na odbiór, zagospodarowanie i transport odpadów komunalnych przedstawiono w tabeli 1 i 2. Pozostałe koszty stanowią wydatki związane z obsługą administracyjną systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W porównaniu do roku poprzedniego koszty wzrosły pomimo, że odebrano podobną ilość odpadów. Spowodowane to jest wzrostem cen jednostkowych odpadów.

Tytuł płatności	Wartość brutto [zł]	
	Rok 2023	Rok 2024
Przetwarzanie odpadów o kodzie 15 01 01 (Opakowania z papieru i tektury)	45 871,63	52 531,20
Przetwarzanie odpadów o kodzie 15 01 06 (Zmieszane odpady opakowaniowe)	239 377,30	281 793,60
Przetwarzanie odpadów o kodzie 15 01 07 (Opakowania ze szkła)	61 941,94	80 087,94
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 02 01 (Odpady ulegające biodegradacji)	822 692,97	973 281,96
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 03 01 (Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne)	1 675 999,76	2 043 578,16
Dzierżawa pojemników do gromadzenia odpadów i zakup worków z folii LDPE do gromadzenia odpadów	172 586,16	166 998,00
Kwota łącznie:	3 018 469,76	3431272,86

Tabela 1: Koszty zagospodarowania odpadów

Tytuł płatności	Wartość brutto [zł]	
	Rok 2023	Rok 2024
13 02 08* Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	0,00	4 017,06
Przetwarzanie odpadów o kodzie 17 09 04 (Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03)	36 573,12	71 327,80
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 03 07 (Odpady wielkogabarytowe)	72 482,40	117 211,75
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 01 36 (Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne)	390,00	20,90
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 01 39 (Tworzywa sztuczne)	2 561,92	1 263,17
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 01 02 (Szkło)	3 482,88	1 894,75
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 01 01 (Papier i tektura)	648,00	0,00
Przetwarzanie odpadów o kodzie 20 01 10 (Odzież)	4 083,20	2 529,79
17 01 07 Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	3 504,00	0,00
Przetwarzanie odpadów o kodzie 17 06 04 (Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03)	480,00	501,55
Przetwarzanie odpadów o kodzie 16 01 03 (Zużyte opony)	6 176,24	9 653,36
20 01 21* Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,00	1 466,26
20 01 32 Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,00	5 247,72
20 01 33 Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz nie sortowane baterie i akumulatory zawierające te	0,00	2 072,39

baterie		
20 01 99 Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0,00	46,55
Kwota łącznie:	130 381,76	217 253,06

Tabela 2: Koszty zagospodarowania odpadów z PSZOK

W roku 2024 r. wpływy do budżetu z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 3 084 475,14 zł. Porównując koszty zagospodarowania odpadów i wpływów z pobieranej opłaty wynika, że system gospodarowania odpadami komunalnymi nie bilansuje się, w związku z czym nie powstała nadwyżka budżetowa.

4. Liczba mieszkańców i liczba złożonych deklaracji

Liczba mieszkańców zameldowanych w Gminie na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 6875 osób. W ostatnim dniu kalendarzowym 2024 roku objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi było 5967 mieszkańców, co wynika z deklaracji dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Różnica w liczbie ludności pomiędzy zameldowanymi osobami, a osobami uwzględnionymi w deklaracjach spowodowana jest naturalną migracją ludności, a także zauważalną w ostatnim czasie różnicą pomiędzy liczbą urodzeń i zgonów.

Na koniec roku 2024 zadeklarowanych było 2331 płatników, z czego 191 deklaracji dotyczy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy.

5. Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Prochowice w 2024 r.

W 2024 roku na terenie Gminy Prochowice odebrano łącznie 3293,4800 Mg [ton] odpadów komunalnych bezpośrednio z nieruchomości, natomiast do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych oddano łącznie 234,6900 Mg [ton]. W tabeli 3 i 4 wyszczególniono rodzaje odebranych i wytworzonych odpadów wraz z ich ilościami. Ponadto w 2024 roku zostały przeprowadzone 2 mobilne zbiórki elektrośmieci podczas, których zebrano 11,4700 Mg odpadów. Koszt usługi wyniósł 4 644,00 zł.

Ze sprawozdań składanych przez podmioty zbierające odpady komunalne tj. punkty skupu złomu uzyskano informację, że punkty te przyjęły 438,3891 Mg odpadów w 2024 r.

Rodzaj odpadu	Ilość [Mg]	
	Rok 2023	Rok 2024
15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	64,4200	65,4200
15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	239,3200	260,9200

15 01 07 Opakowania ze szkła	153,3400	159,7200
20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	823,6600	823,6100
20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1681,4000	1749,1200
Łącznie:	2 962,1400	3 058,79

Tabela 3: Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów odebrane od mieszkańców

Rodzaj odpadów	Ilość [Mg]	
	Rok 2023	Rok 2024
13 02 08* Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	0,00	0,3460
17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	66,7021	101,7200
20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	81,6002	112,5600
20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,9300	0,0300
20 01 39 Tworzywa sztuczne	2,9000	1,3600
20 01 02 Szkło	5,6000	2,7200
20 01 01 Papier i tektura	1,0000	0,00
20 01 10 Odzież	5,0000	2,8200
17 01 07 Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	8,7600	0,00
17 06 04 Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,400	0,3600
16 01 03 Zużyte opony	9,3600	11,9000
20 01 21* Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,00	0,0630
20 01 32 Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,00	0,4520
20 01 33 Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz nie sortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,00	0,3570
20 01 99 Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0,00	0,0020
Łącznie:	182,2523	234,6900

Tabela 4: Rodzaje i ilości wytworzonych odpadów przekazane do PSZOK

Odebrane niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i bioodpady stanowiące odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych nie zostały poddane procesowi składowania.

W wyniku poddania odpadów procesom recyklingu i odzysku uzyskano następujące poziomy:

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych- 47,22 %;
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania- 0%;
- poziom składowania odpadów komunalnych- 4,9 %.

Odpady komunalne w ilości 941,9100 Mg zostały przekazane do Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych. Odpady te w całości zostały poddane termicznemu przekształcaniu odpadów w wyniku czego powstał żużel paleniskowy i metale żelazne, które zostały zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. W trakcie przetwarzania tych odpadów nie powstały odpady, które poddawane byłyby składowaniu.

Poddanych procesowi termicznego przekształcania odebranych odpadów komunalnych i odpadów powstałych po sortowaniu odebranych odpadów komunalnych zostało 29,72 % całej masy wytworzonych odpadów na terenie Gminy Prochowice.

III. PODSUMOWANIE

Na koniec roku 2024 zadeklarowanych było 2331 płatników, z czego 191 deklaracji dotyczy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy.

W roku 2024 odpady z terenu Gminy Prochowice odbierało Konsorcjum Firm: EkoPartner Recykling Sp. z o.o.- Lider Konsorcjum, ul. Zielona 3, 59-300 Lubin; Econ Trader Sp. z o.o.- Partner Konsorcjum, ul. Długosza 27A, 42-580 Wojkowice. Wykonawca został wyłoniony w ramach postępowania zakupowego w 2024 r., w oparciu o przepisy Prawa zamówień publicznych. Umowa obowiązywała do końca lutego 2025 r.

Analizując rok 2024 zauważono niepokojącą sytuację. Wzrosła ilość odpadów niesegregowanych w stosunku do roku 2023. Jest to sygnał, że pomimo podejmowanych działań system gospodarowania odpadami komunalnymi przestaje spełniać oczekiwania. W związku z tym firma, została zobligowana do zwracania szczególnej uwagi podczas odbioru odpadów na niewłaściwą segregację odpadów. Ponadto w połowie roku 2025 zostaną przeprowadzone dodatkowe kontrole mające na celu weryfikację nie tylko jakości odpadów w workach, ale także tego co jest wrzucane do odpadów zmieszanych.

Otwarcie Punktu Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych w dużej mierze przyczyniło się do poprawy efektywności segregacji odpadów. Do punktu mieszkańcy mogą dostarczać różnego rodzaju odpady, których nie mogą wyrzucać do przydomowych pojemników. Dzięki elastycznym godziną otwarcia mieszkańcy mogą w dogodny dla siebie sposób oddawać

odpady. PSZOK z roku na rok coraz lepiej spełnia swoją funkcję, gdyż mieszkańcy przekazali większą ilość odpadów.

Ponadto, aby uświadamiać dzieci, i młodzież o możliwościach wykorzystania surowców wtórnych i znaczeniu tego procesu dla środowiska od 2022 roku Gmina Prochowice wraz z firmą odbierającą odpady organizuje konkurs ekologiczny pn. „Mój przyjaciel odpadek”. W konkursie przewidziane są atrakcyjne nagrody dla zwycięzców. W roku 2025 ruszyła IV edycja konkursu, a w latach następnych przewidziane są kolejne.

Na koniec należy podkreślić, że koszty związane z odbiorem odpadów stale wzrastają. Mają na to wpływ różne czynniki ekonomiczne i gospodarcze, na które niestety Gmina nie ma już wpływu, ale także wzrost ilości niesegregowanych odpadów komunalnych, który wiąże się z największymi kosztami odbioru odpadów. Przez taką sytuację Gmina zostaje niejako zmuszana do podwyższania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ponieważ przepisy prawa jednoznacznie wskazują, że system gospodarki odpadami w gminach musi się bilansować (wpłaty= wydatki). Miejmy nadzieję, że w najbliższym czasie czynniki wpływające na opłatę ustabilizują się i ceny jednostkowe za odpady nie będą już wzrastać.

Sporządził Rafał Sikora.